

§ 8, ændringsforslag nr. 15, § 9, således ændret, og §§ 10 og 11 *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 *forkastedes* med 71 stemmer mod 61.

Ændringsforslag nr. 17-19, § 12, således ændret, og § 13 *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. (Erhvervssygdomme og Færøernes overtagelse af ulykkesforsikringsområdet som særansvarende).

(Lovforslag nr. 189. Fremsat 3/2 76. Første behandling 24/2 76. Betænkning 13/5 76).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Hanne Reintoft (DKP):

Som allerede nævnt ved første behandling af dette lovforslag synes vi, at forslaget er et pauvert resultat efter halvandet års udvalgsarbejde og i betragtning af, at den hidtidige lovgivning har fungeret så dårligt, som den faktisk har. Vi vil også igen meget stærkt beklage lovforslagets form, fordi de mest afgørende ting ved forslaget står i de ledsagende bemærkninger til paragraffer, der til gengæld fremtræder udflydende og

med uendelige fortolkningsmuligheder. Det var jo netop det, vi ikke havde brug for i en lovgivning om erhvervssygdomme, som vi ved har fungeret uheldigt og i høj grad til ugunst for dem, som loven skulle beskytte.

Vi fremsætter derfor sammen med SF 3 ændringsforslag, hvis hovedsigte er at forbedre den skadelidtes retsstilling, gøre ham bevisførelsen lettere og lette anerkendelsen af fremtidige erhvervssygdomme. Det er med beklagelse, vi har set, hvor ringe diskussion der har været om disse ændringsforslag, inden de formentlig afvises; for deres problemstilling er glasklar for dem, der til daglig beskæftiger sig med arbejdsmedicinske problemer.

Det første ændringsforslag, til § 1 A, stk. 2, sigter på at fjerne det udflydende begreb „medicinsk og teknisk erfaring“, fordi vi ved, at det har været brugt meget, meget forskelligt, alt efter hvilke hænder selve definitionen var i. Det har i meget høj grad været medvirkende til, at f. eks. klare erhvervssygdomme, der endog er opført på listen, f. eks. fingerkrumning, i visse tilfælde ikke er blevet anerkendt af den pågældende medicinske erfaring.

Dette at forlange særlige påvirkninger dokumenteret er også et særlig strengt krav, som man stiller til personer ramt af erhvervssygdom, noget, man ikke gør ved anden diagnosticering. Man flytter her bevisbyrden over på den skadelidte selv, der ofte vil være ude af stand til at bevise sygdommens oprindelse.

I ændringsforslaget til § 1 A, stk. 3, prøver vi at gøre op med, at den sygdomsramte stadig skal godtgøre, at han i sit erhverv har haft kontakt med den skadelige påvirkning. Det er i og for sig noget af det, ministeren er inde på i sin egen fremsættelse, men ikke konsekvent har gennemført i lovforslagets paragraffer. Vi forsøger kort og godt klart at fastlægge lovens ydelsespligt. Netop på grundlag af hidtidige erfaringer skulle dette forslag kunne skabe tilslutning.

Som nævnt ved første behandling er § 1 A, stk. 4, næsten tragikomisk formuleret, fordi selvmodsigelserne er så tydelige. Her vil jeg gerne understrege, at loven bør og skal laves således, at gruppebeviset kommer den enkelte til gode. Det er om det, hele slaget står, hvis det her skal kaldes en lovforbedring. Det er muligt, det ikke rigtig inter-

[Hanne Reintoft.]

esserer i dette folketing, men socialministeren ved jo godt, at det interesserer i fagbevægelsen i meget høj grad, hvor mange arbejdsgrupper, mange udvalg, arbejder med disse problemer og havde ønsket en mere konsekvent lovændring i retning af det, vi foreslår her.

Ministerens ændringsforslag om anmeldelsespligten kan vi med nogen betænkelighed tilslutte os, ikke fordi vi ikke synes, der skal være en egentlig pligt og ikke bare en anmeldelsesret, men fordi vi ved, og fordi mange praktiserende læger arbejder med den beklagelige kendsgerning, at folk ikke tør anmelde deres skader. De tør ikke, fordi de er bange for at blive fyret, og det er et meget påtrængende problem netop i denne arbejdsløshedsperiode.

Jeg har tænkt meget over det og snakket med folk i fagbevægelsen om det, og jeg er nok enig i, at man fastslår anmeldelsespligten, og at det andet for så vidt er et overenskomstmæssigt problem. Jeg vil dog godt alligevel bede ministeren overveje og eventuelt forhandle med arbejdsministeren om, hvordan man kunne skabe en større retssikkerhed for folk, der anmelder en erhvervs sygdom, de har pådraget sig, så de ikke bliver fyret på grund af anmeldelsen. Jeg tror også, arbejdsministeren ved, at det er et problem på arbejdsmarkedet.

Steen Folke (VS):

Dette forslag er en form for lapperi, og det er endda et helt, helt utilstrækkeligt lapperi, der er tale om. Det er egentlig fantastisk, at man vil acceptere, at forholdene mere eller mindre udvikler sig sådan, som de hele tiden har gjort på arbejdspladserne.

Ved førstebehandling af lovforslaget gjorde jeg opmærksom på den stribe af rapporter, der er kommet, og som har dokumenteret med tal og tabeller og oversigter, hvordan arbejdsmiljøet på en stribe vidt forskellige arbejdspladser er helt utilstrækkeligt, er elendigt og er med til at påføre arbejderne forskellige former for erhvervs sygdomme, er medvirkende til, at der sker alle disse ulykker. Det er ting, som er dokumenteret om og om igen, som alle i dette folketing er udmærket klar over, men hvor der i realiteten ikke bliver gjort noget reelt, noget effektivt, for virkelig at gribe ind over for det,

som er årsagerne til sygdomme og ulykker. Det, man gør med et lovforslag som dette, er, at man retter en lille smule op på en helt oldnordisk lovgivning, en lovgivning, der er oldnordisk over for den udvikling, der er foregået inden for produktionen. Man prøver at justere en lille smule, udvide det område, der kan godkendes som erhvervs sygdomme osv., men dels er der tale om nogle ganske utilstrækkelige justeringer, dels er der jo altså overhovedet ikke tale om, at man prøver at gribe ind over for det, der er årsagen til disse ulykker og erhvervs sygdomme, nemlig den måde, hvorpå produktionen er tilrettelagt.

Det kan altså forekomme én ejendommeligt, men selvfølgelig kun indtil man lige husker på, hvad det er, som er styrende for, hvordan produktionen indrettes i dette samfund. Det er nemlig ikke hensynet til arbejderne, til deres sundhed, men hensynet til, hvad der giver den maksimale profit. Det er hele tiden det, man må tage hensyn til. Er der for store omkostninger ved at tilrettelægge produktionen på en ordentlig måde, er det for dyrt, så bliver der ikke gjort noget. Derfor kører det videre, som det hele tiden har gjort, med en alt for utilstrækkelig arbejderbeskyttelse. Man griber ikke ind over for hele akkordræset, det opskruede arbejdstempo og alt det, som afstedkommer ulykker og sygdomme.

Nu vel, forslaget her i al dets utilstrækkelighed repræsenterer altså en beskeden ajourføring på det område, der kan anerkendes som erhvervs sygdomme, og for så vidt kan man altså sige, at der er tale om et lille fremskridt. Derfor vil VS, som ikke er betænkingsberettiget i udvalget, stemme for dette lovforslag, når det kommer til tredje behandling, men vi vil ikke gøre det uden at gøre opmærksom på, at det er en ganske utilstrækkelig form for lovgivning, der er tale om.

Vi vil samtidig sige, at vi kan stemme for alle de ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget. Specielt mener vi, at de forslag, der er stillet af SF og DKP, indebærer nogle reelle fremskridt i forhold til det oprindelige lovforslag. Derfor vil de naturligvis også blive nedstemt, men vi kan altså stemme for dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 108 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 2 og 3
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges med 101 stemmer mod 32.

§ 1 med den foretagne ændring, ændringsforslag nr. 5 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om tandlæger.
(Lovforslag nr. 167. Fremsat 28/1 76. Første behandling 16/3 76. Betænkning 13/5 76).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ejler Koch (S):

Vi kan anbefale det foreliggende forslag til tandlægelov til uændret vedtagelse.

Vi står uforstående over for, at et flertal i udvalget ønsker at opretholde den 1 års assistenttid. Dels vil det stille danske tandlæger dårligere i forhold til deres udenlandske kolleger fra det europæiske fællesmarked, dels synes det dokumenteret, at værdien af en sådan assistenttid er såre begrænset, og at de hensyn, som flertallet ønsker at varetage ved at bevare assistenttiden, i hvert

fald ikke synes at kunne blive varetaget. Endelig betyder det, at færdiguddannede tandlæger ikke kan komme ud i praksis. Der er allerede i dag færdiguddannede tandlæger, som ikke kan få en assistentplads, og man regner med til sommer, at der vil blive flere færdiguddannede tandlæger, som ikke kan få en assistentplads. Det betyder, at på et tidspunkt, hvor vi står og mangler tandlæger, kan de ikke komme ud i praksis, og derfor vil det betyde, at et erhverv, der i forvejen har store indtægter, vil kunne bevare store indtægter.

På denne baggrund kan det vel ikke overraske, at socialdemokratiet ikke kan anbefale det stillede ændringsforslag, men må anbefale at stemme imod.

Jacob Sørensen (V):

Jeg vil gerne anbefale, at man stemmer for det af et flertal stillede ændringsforslag. Vi mener, at det er rimeligt stadig væk at opretholde kravet om 1 års assistenttjeneste, før man kan få lejlighed til at nedsætte sig som praktiserende tandlæge. Vi erkender jo dette krav på så mange andre områder, og vi finder, at det vil være naturligt, at man opretholder det også på dette område. Derfor har vi stillet dette ændringsforslag, og derfor anbefaler jeg, at man stemmer for det.

Kristine Heltberg (SF):

Jeg vil ganske kort sige, at vi går imod det stillede ændringsforslag. Jeg synes ikke, der er nogen som helst grund til at ansætte unge tandlæger i billige assistentstillinger. Med den uddannelse, som tandlægehøjskolen nu har forsynet dem med, både en praktisk og en teoretisk del i udbygget tilstand, mener jeg ikke, der er nogen som helst grund til at fastholde assistentsystemet.

Ritta Ahm (KrF):

Der er for mig at se to problemer i det ændringsforslag, kristeligt folkeparti har været med til at stille her. Der er det rent uddannelsesmæssige og så det rent juridiske i sagen.

Med hensyn til den uddannelsesmæssige side af sagen har indenrigsministeren på intet tidspunkt kunnet fremføre vægtige argumenter, der taler for bortfald af den så-